

ПОШИРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ МАСТИТІВ У КОРІВ В УМОВАХ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Клименко Богдан Вячеславович,
магістр,

Корейба Людмила Володимирівна,
к.вет.н., доцент, ДДАЕУ,

Рябоконт Віталій Миколайович,
старший викладач, ДДАЕУ,

Роман Лілія Григорівна,
к.вет.н., доцент, ОДАУ

Мастит – це запалення тканин молочної залози, що виникає і розвивається внаслідок проникнення у тканини патогенної мікрофлори (стрептококів, стафілококів, кишкової палички тощо). Запальні процеси у тканинах вим'я корів – це одна з головних проблем сучасного молочного скотарства, оскільки призводить до захворювання, а інколи й до загибелі новонароджених телят, викликає токсикоінфекцій у людей і завдає значних економічних збитків [1-6].

Економічні збитки переважно спричинюються зниженням молочної продуктивності та рівня відтворення; витратами, пов'язаними з вибракуванням молока; передчасним вибракуванням тварин та витратами на лікувально-профілактичні заходи.

Встановлено, що мастит у корів може виникати в будь-яку пору року та за будь-якого фізіологічного стану (таблиці 1 і 2).

**Таблиця 1. – Частота маститу у корів у різні сезони року
в період 2019–2020 рр.**

Загальна кількість захворілих корів	Сезони року			
	весна	літо	осінь	зима
2019 р.				
125 (100%)	50 (40%)	13 (10,4%)	16 (12,8%)	46 (36,4%)
2020 р.				
154 (100%)	66 (42,8%)	17 (11,03%)	26 (16,8%)	45 (29,2%)

З таблиці 1 бачимо, що в період 2019-2020 р.р. на мастит хворіло 279 корів. Зокрема у 2020 р. число захворюваності зросло на 29%. Найчастіше мастит реєстрували у зимово-весняну пору – в 36,4–40% випадків. На нашу думку це пов'язано із зниженням резистентності організму, оскільки на резистентність мають вплив огріхи годівлі та дія низьких температур. Сприяють розвитку маститів і післяродові набряки вим'я.

Таблиця 2. – Частота маститу у корів за різного фізіологічного стану в період 2019–2020 рр.

Загальна кількість захворюлих корів	післяродовий період	період лактації	період запуску	період сухостою
2019 р.				
125 (100%)	66 (52,8%)	53 (42,4%)	2 (1,6%)	4 (3,2%)
2020 р.				
154 (100%)	77 (50%)	69 (44,8%)	3 (1,9%)	5 (3,2%)

Найбільша кількість корів хворіли маститом в післяродовий період (52,8–50%) (табл. 2); дещо нижчий відсоток захворюваності відмічали у лактаційний період (53–44,8%) і найменшу кількість захворюлих реєстрували в період запуску та сухостою (1,6–1,9% і 3,2–3,2% відповідно).

Найчастіше клінічний мастит у корів мав гострий перебіг і впродовж 2-х останніх років реєструвався у 185 (66,30%) тварин. В меншій мірі реєстрували хронічний перебіг – у 44 (15,77%) та субклінічний мастит – в 50 (17,92%) корів.

У більшості корів діагностували серозне (32 і 34,4%) (фото 1), катаральне (28 і 26%) (фото 2) та катарально-гнійне (20 і 11,03%) запалення тканин вим'я (табл. 3). Фібринозний (8 і 11,03%) і геморагічний (12 і 8,4%) мастит у корів господарства реєстрували рідко.

Таблиця 3. – Характер запального процесу тканин вим'я у корів

Загальна кількість захворюлих корів	Форми запального процесу				
	серозний	катаральний	катарально-гнійний	фібринозний	геморагічний
2019 р.					
125 (100%)	40 (32%)	35 (28%)	25 (20%)	10 (8%)	15 (12%)
2020 р.					
154 (100%)	53 (34,4%)	40 (26%)	31 (20,1%)	17 (11,03%)	13 (8,4%)

Фото 1. Серозне запалення тканин вим'я у корови (уражена задня права чверть)

Фото 1. Ознаки катарального запалення тканин вим'я у корови

Виділений секрет за різних форм запалення був водянистим, сірого забарвлення без домішок за серозного маститу, за катарального – патологічний

ексудат набував сіруватого або жовтуватого кольору з домішками білих крупинок, пластівців та згустків казеїну. При катарі молочних ходів і цистерн ексудат дещо змінювався впродовж доїння, згустків ставало менше, а при катарі альвеол секрет був характерний для катарального маститу впродовж усього доїння.

За гнійного та гнійно-катарального запалення з хворої чверті видоювали гнійний ексудат, інколи з неприємним запахом або слизистий секрет з домішкою гною за змішаної форми запалення.

За хронічного перебігу запалення тканин вим'я клінічні ознаки були згладженими, зменшена больова реакція і місцева температура, але зміни секрету були характерні для окремих форм маститу. Так, при фібринозному маститі з чверті виділялось кілька крапель слизистого ексудату жовтуватого забарвлення з домішками згустків фібрину, які важко видоювалися.

Література

1. Гараздюк Г.В. Моніторинг маститів у корів у Чернівецькій області [Г.В. Гараздюк] // Ветеринарна медицина України. – 2009. – №10. – С. 16 – 19.

2. Головка Ю. Клінічна характеристика акушерських хвороб у корів в умовах ПРАТ «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області / Ю. Головка, К. Золотоноша, Л. Корейба // Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Переяслав, 30 верес. 2020 р.) / Університет Григорія Сковороди в Переяславі. – 2020. – Вип.63. – С. 506-508.

3. Золотоноша К. М. Поширення післяродових маститів у корів голштинської породи в умовах Пр-АТ «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області / К. М. Золотоноша, Л. В. Корейба // Здобутки студентської молоді у вирішенні науково-практичних питань ветеринарної медицини : зб. матеріалів II (69) міжнар. студентської наук.-практ. конф. / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2015. – С. 353-354.

4. Корейба Л. В. Поширення та взаємозв'язок маститу із післяродовою патологією у корів в умовах господарств Дніпропетровської області / Л. В. Корейба, Д. Плужник, В. Герасимова // Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК / Дніпропетровський ДАУ. – 2012. – Т 1. – № 1. – С. 34-39.

5. Корейба Л. В. Особливості клінічного прояву післяродових маститів у високопродуктивних корів в умовах приватного підприємства «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області / Л. В. Корейба // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : зб. наук. пр. Харківської державної зооветеринарної академії / Харківська державна зооветеринарна академія. – 2015. – Вип. 31. – Ч. 2. : Ветеринарні науки. – С. 59-62.

6. Міщенко М.Д. Мастити – діагностика, лікування, профілактика в господарствах різної форми власності [М.Д.Міщенко] // Ветеринарна медицина України. – 2008. – №1. – С. 39 – 40.